

Sınıfaltı:

CESTODA

Takım:

PSEUDOPHYLLIDA

CYCLOPHYLLIDA

Familya:

Diphyllobothriidae

Taeniidae

Anaplocephalidae

Davaineidae

Dilepididae

Hymenolepididae

Mesocestoididae

Familya:

Taeniidae

Cins:

Echinococcus

Taenia

Tür:

E.granulosus

E.multilocularis

T.saginata

T.solium

T.hydatigena

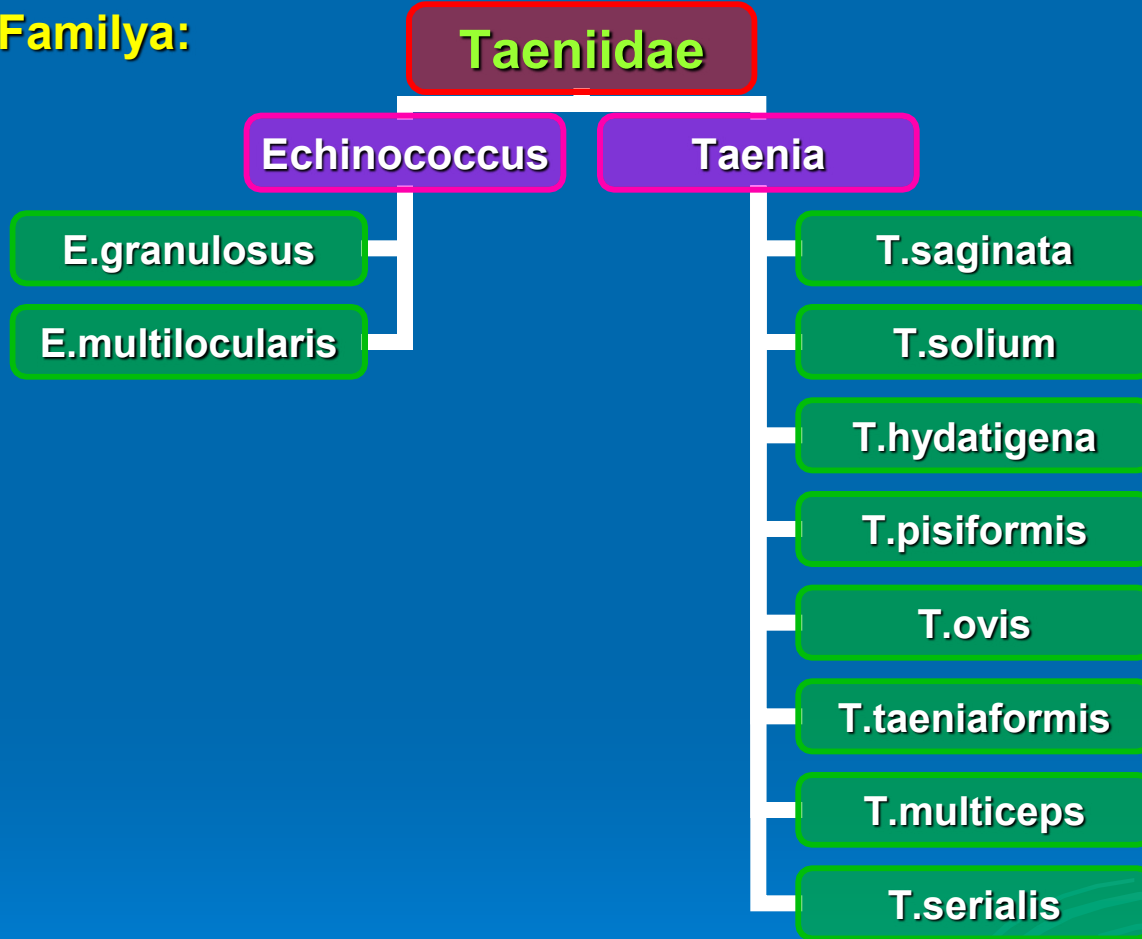
T.pisiformis

T.ovis

T.taeniaformis

T.multiceps

T.serialis

➤ **Cins:** Echinococcus

(E.granulosus*, E. multilocularis**, E.oligarthrus, E.vogeli)

• Tür: **Echinococcus granulosus**

Alt türler	E.g.granulosus	E.g.equinus
Son konak	Köpek, kırmızı tilki hariç yabani karnivorlar	Köpek, kırmızı tilki dahil yabani karnivorlar
	**Kedi uygun konak değildir. (Seksüel olgunluğa erişmez.)	
Ara konak	Ruminantlar, domuz, insan	At, eşek
Larvası	Ekinokok kisti= Hidatik kist (Karaciğer, akciğer başta olmak üzere bütün organ ve dokular)	

- Yayılış:
- Morfoloji:
  - Olgun
  - Larva

Uniloculer
Multikistik

Kistin;

- Gelişim süresi
- Biçimi
- Büyüklüğü
- Fertilité durumu (Fertil, infertil) (*Konak türü, *yaşı)

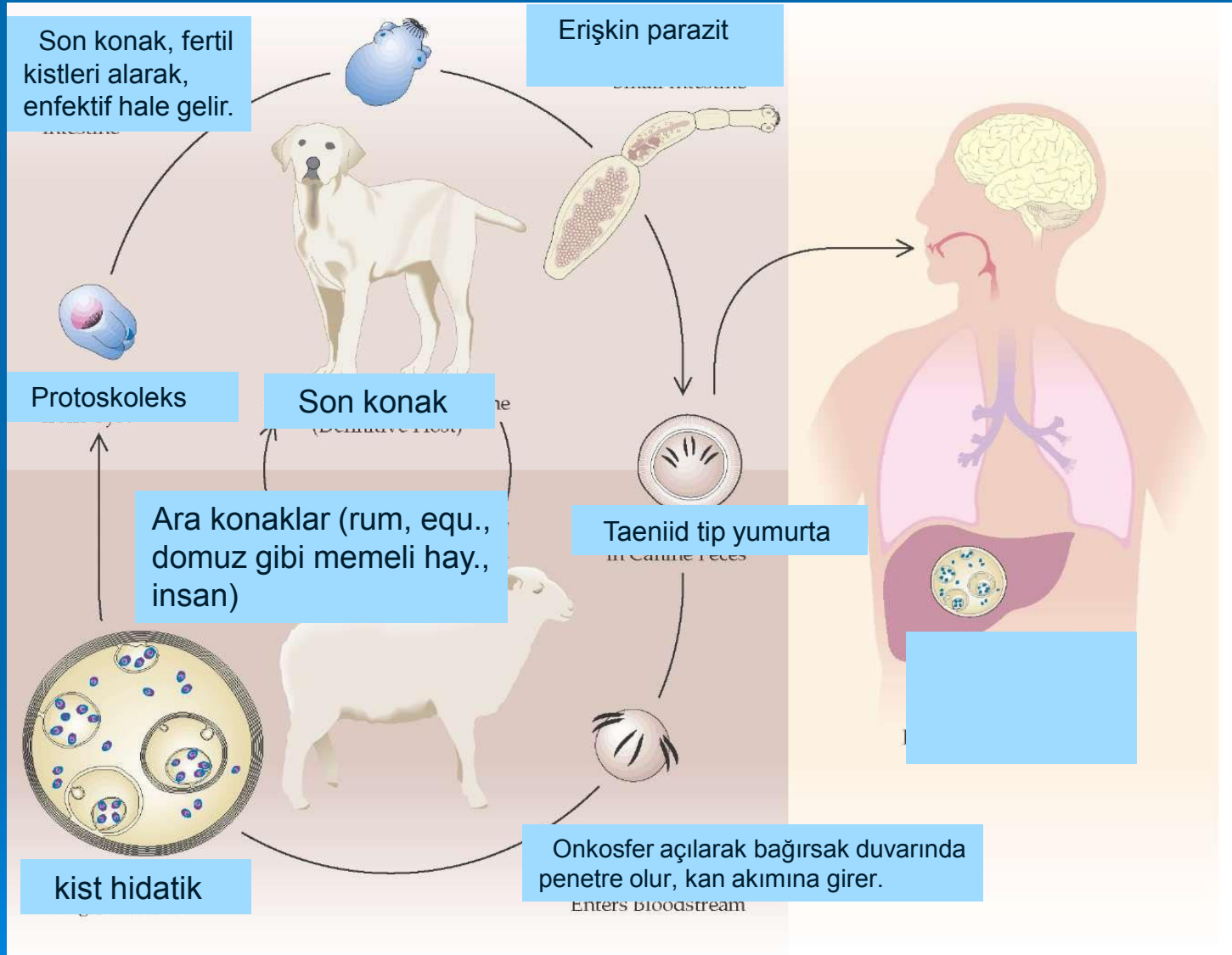
Koyun*

Domuz

Sığır

•

➤ Biyoloji:

Şekil.

<http://what-when-how.com/acp-medicine/helminthic-infections-part-6/>

➤ Epidemiyoloji:

- 1) Kırsal (PASTORAL): Evcil kasaplık hayvan → Köpek
- 2) Yaban = Ormansal (SYLVATIC): Yabani ruminant → Yabani karnivor

➤ İNSAN YUMURTALARI ALARAK ENFEKTE OLUR!

- Yumurtaların su ve gıdalarla alınması (Yıkanmamış sebze, meyve)
- Yıkanmamış ellerle (Enfekte kum ve topraktan, Köpek sevmeye ile)

➤ Patogenez ve Klinik belirtiler:

- **OLGUN PARAZİT:** Semptomsuz

Sindirim sistemi bozuklukları

- **EKİNOKOK KİSTLERİ:**

Hayvanlarda	İnsanlarda
<p>➤ Belirtisiz</p> <p>➤ Karkas ağırlığında azalma</p> <p>* Ekonomik kayıp</p>	<p>➤ Belirtisiz</p> <p>➤ Basınç ve tıkama etkisi</p> <p>Karaciğer – sarılık</p> <p>Akciğer – bronkopneumoni</p> <p>Kalp – yetersizlik</p> <p>Beyin – Ensephalit , Tümör benzeri klinik tablo</p> <p>Kemik – İskelet bozukluğu, Topallık, Spontan kırık</p> <p>**KİST PATLAMASI</p> <p>➤ Anaflaktik şok</p> <p>➤ Sekonder ekinokokkose</p>

➤ Teşhis:

- **Olgun parazit:**

- Dışkı
- Arecolinizasyon
- Otopsi

- **Larva:**

- Hayvanlarda: Seroloji?, röntgen?
- İnsanlarda:
  - Alerjik
  - Serolojik (IHA, IFAT, ELISA, Immun Blot)
  - Röntgen
  - MR
  - Ultrason
  - Tomografi
  - Sintigrafi

➤ Sağaltım:

- **Olgun parazit:** *Praziquantel
- **Larva:**
  - Hayvanlarda:
  - İnsanlarda:
    - Cerrahi
    - İlaç uygulamaları
      - Albendazole 10 – 15 mg/kg aylık kürler halinde
      - Mebendazole 50 – 200 mg/kg
    - Cerrahi + İlaç uygulamaları (Percutan)

➤ Kontrol ve Mücadele:

- Enfektif köpek sağaltımı
- Sahipsiz köpeklerin kontrol altına alınması
- Köpekleri pişmiş gıdaya alıştıırma
- Mezbaha artıklarının yok edilmesi
- Kaçak kesimin önlenmesi
- Hastalığın tanıtılması

- **Echinococcus multilocularis = E.alveolaris**
- Son konak: Tilki dahil yabani karnivor, köpek, kedi → İncebağırsak
- Arakonak: Kemirici (Tarla faresi), insan → Karaciğer, Akciğer ve diğer organlar

Multiloculer = Alveolar kist

➤ Yayılış:

➤ Morfoloji:

• **Olgun:**

- Daha küçük
- Halka sayısı fazla (4-5 halka)
- Son halka uzunluğu < vücut diğer kısmından
- Genital atrium anteriorda
- Ovaryum üzüm salkımı biçiminde

• **Larva:** Multiloculer = Alveolar kist

- Parazit kütiküler tabaka ince ve zayıf
- Çok sayıda kist bir arada
- Boşluk bağlantıları var
- (Dıştan karnıbahara, kesiti sünger'e benzer)
- İçte jelatinöz madde var
- Fibröz kapsül oluşmaz (Metastaz özelliği)

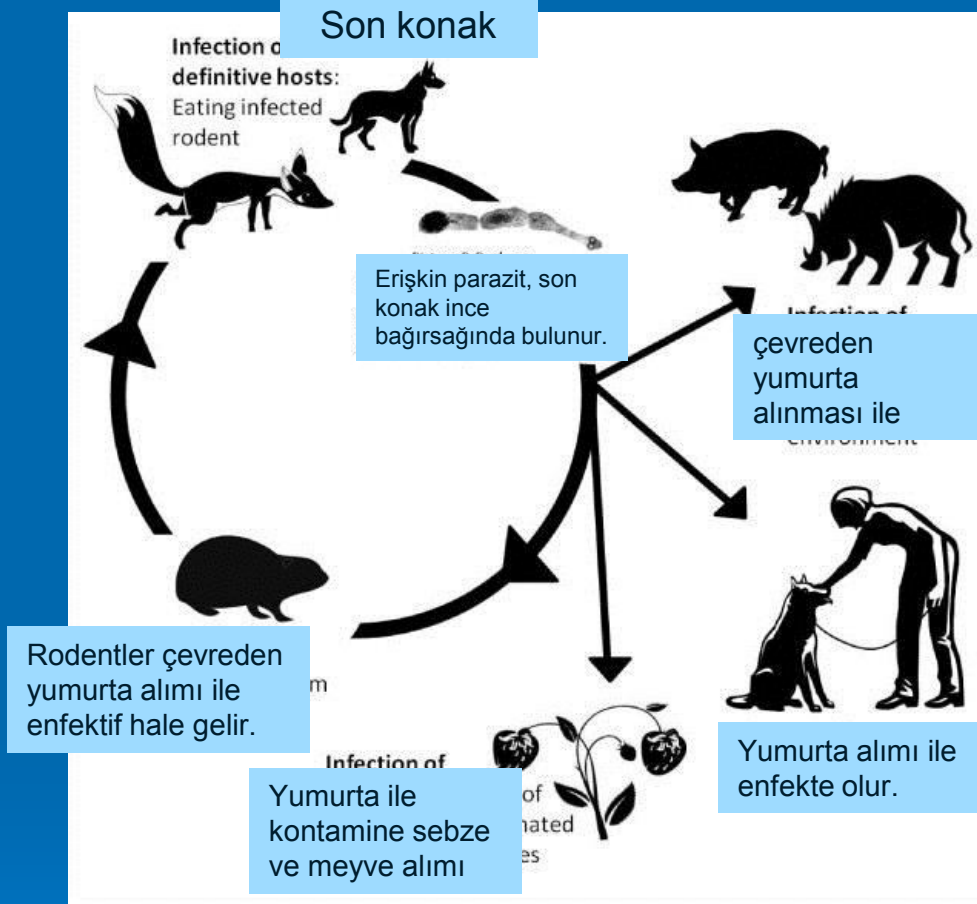
➤ **Biyoloji ve Epidemiyoloji:**

➤ **SLYVATIC**

- Tilki kürkleri
- Tilki dışkıları ile bahçe kontaminasyonu

Biyoloji:

Şekil.

Walhström ve ark., 2011. Combining information from surveys of several species to estimate the probability of freedom from *Echinococcus multilocularis* in Sweden, Finland and mainland Norway. *Acta Veterinaria Scandinavica* 53: 1-9.

➤ Patogenez:

- Olgun: Diğer şeritlere benzer.
- Larvası: İnsanlarda tehlikeli (Metastaz)

➤ Koruma ve Kontrol:

- Sylvatic siklus-Güç
- Genel hijyenik kurallara uyum
- Erişkin şeritlerin sağaltımı

		E.granulosus	E.multilocularis
M O R F L O J I K	Olgun	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daha büyük ➤ Halka sayısı az ➤ Son halka uzunluğu > vücut uzunluğunun geri kalanından ➤ Genital atrium posteriorda ➤ Ovaryum böbrek biçiminde	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daha küçük ➤ Halka sayısı fazla ➤ Son halka uzunluğu < Vücut geri kalan kısmının uzunluğundan ➤ Anteriorda ➤ Üzüm salkımı biçiminde
	Larvası	<ul style="list-style-type: none"> a) Uniloculer b) Multicystic = Multiveziküler	Alveolar = Multiloculer
B i Y O L O i K	Gelişme	<ul style="list-style-type: none"> a) Pastoral b) Sylvatic	Sylvatic
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kedide olgunlaşamaz	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kedide gelişir
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prepatent süre uzun (6 – 7 hafta)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daha kısa (4 – 5 hafta)

Sınıfaltı:

CESTODA

Takım:

PSEUDOPHYLLIDA

CYCLOPHYLLIDA

Familya:

Diphyllobothriidae

Taeniidae

Anaplocephalidae

Davaineidae

Dilepididae

Hymenolepididae

Mesocestoididae

Familya:

Taeniidae

Cins:

Echinococcus

Taenia

Tür:

E.granulosus

E.multilocularis

T.saginata

T.solium

T.hydatigena

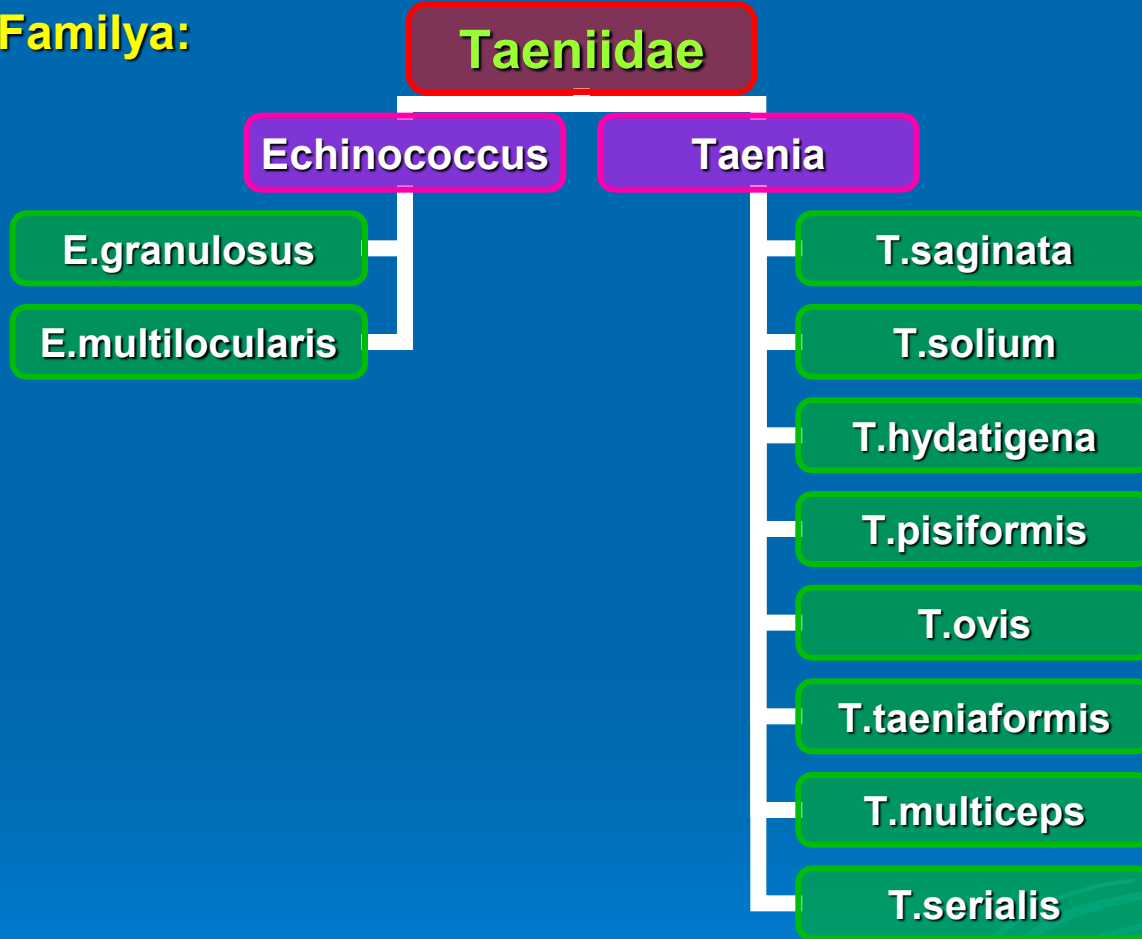
T.pisiformis

T.ovis

T.taeniaformis

T.multiceps

T.serialis

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

➤ **Cins: Taenia**

❖ T.saginata

❖ T.hydatigena

❖ T.taeniaformis

❖ T.solium

❖ T.pisiformis

❖ T.multiceps

❖ T.ovis

❖ T.serialis

➤ **Taenia saginata**

➤ **Son konak:** İnsan / incebağırsak

➤ **Ara konak:** Sığır (Zürafa, manda, lama, geyik)

- **Larvası: Cysticercus bovis** / Çizgili kaslar, kalp

➤ **Yayılış:** Bütün dünyada yaygın (Az gelişmiş, gelişmekte olan ülkeler)
Türkiye'de * (Batı Doğu)

Sığır tenyası

Silahsız tenya

Abdest bozan şerit

Morfoloji:

➤ Olgun:

- 4 – 12 m. uzunlukta
- 1200 – 2000 halka
- Skoleks armut biçimi, 1.2 – 2 mm. çapında, rostellum yok ★
- Boyun kalın
- Halka:
  - Genital atrium düzensiz
  - Uterus 15 – 30 dal
  - Halkalar tek tek (nadiren parça)
  - Yumurta sayısı 250.000

➤ Larva:

- **C.bovis** 1 cm. çaplı, şeffaf, oval kese

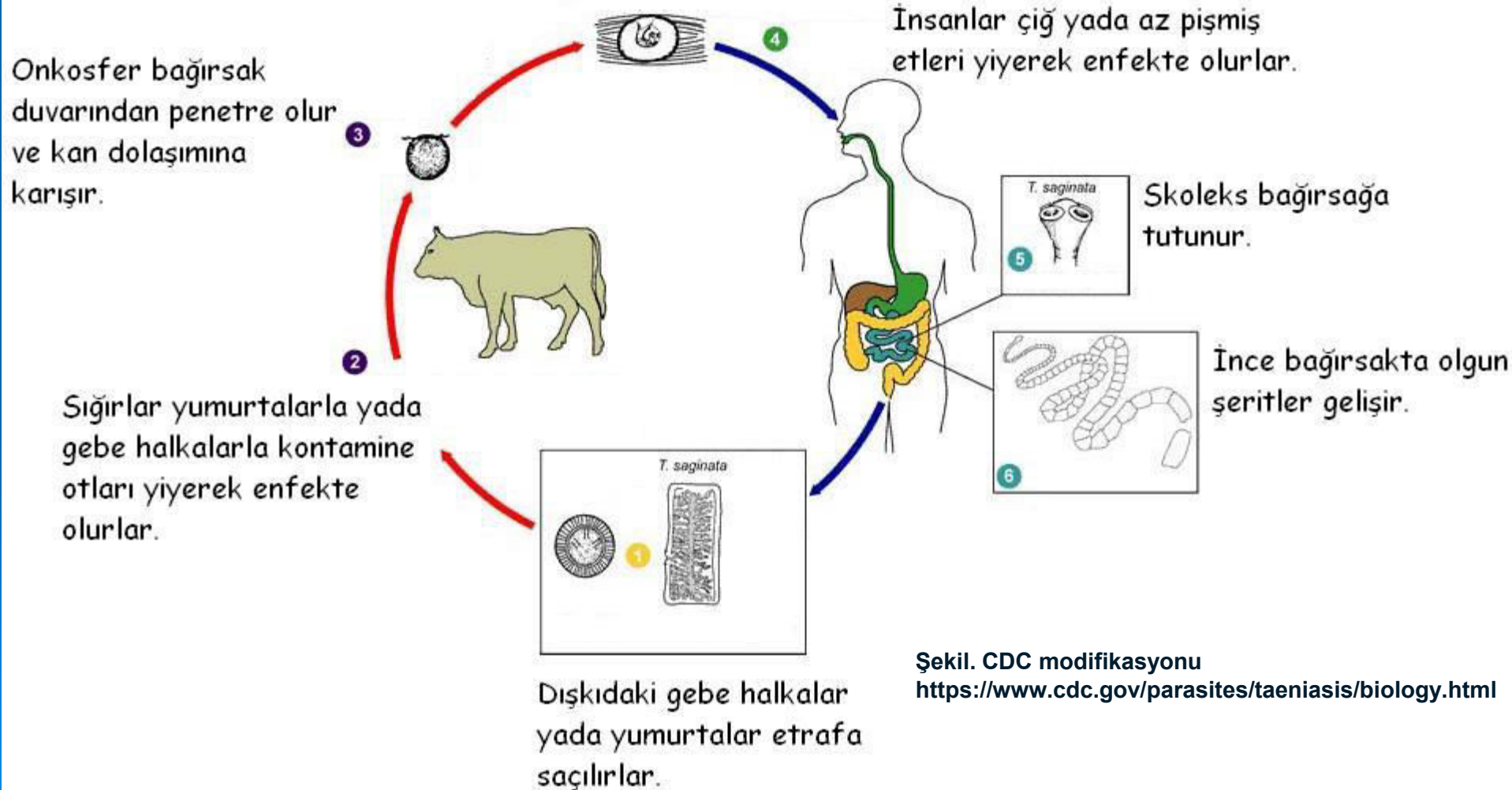
Biyoloji:

- Çene, kalp kası, diyafram, omuz, özefagus
- Kas – bağ doku
- 2 haftada 1mm
- 12 haftada 1 cm(enfektif)
- Fibröz kapsülle çevrili (şeffaf)

▲= Enfektif dönem

Kaslarda cysticercus'lar
▲ gelişir.

- C.bovis haftalarca, aylarca canlı kalır.
- Ölürse
  - Kalsifiye
  - Kazeifiye

Şekil. CDC modifikasyonu
<https://www.cdc.gov/parasites/taeniasis/biology.html>

Patogenez / Klinik belirtiler:

➤ Olgun:

- Sindirim sistemi bozuklukları (Açlık hissi, karın ağrısı, ishal – peklik, anüsten halka çıkması "ABDEST BOZAN ŞERİTİ" ★★)
- Kolit,
- Apandisit

➤ Larva:

- Belirtisiz,
- Kas sertliği,
- Genel düşkünlük,
- İştahsızlık,
- Salivasyonda artma (Deneysel ağır enfeksiyon)

Epidemiyoloji:

- İnsan – Çiğ, uygun pişmemiş / işlenmemiş sığır etleri
- Sığır –
  - ❖ Oral yolla yumurtaları alır
    - İnsanların meraya dışkılması
    - İnsan dışkısının, kanalizasyon sularının tarımda kullanımı
    - Tren tuvaletleri
    - Martı ve benzeri kuşlar
  - ❖ PRENATAL enfeksiyon

Korunma ve Kontrol:

- ❖ Et kontrolleri
- Kaçak kesimlerin önlenmesi
- Uygun işlemler (57 °C'de ölür)
  - - 3 °C ,4 gün
  - - 8 °C ,4 saat
  - - 15 °C ,2 saat
  - - 30 °C ,0.5 saat
- Et mamüllerinin uygun hazırlanması
- Etlerin iyi pişirilmiş tüketilmesi (Kişisel alışkanlıklar)
- ❖ Enfekte kişi sağaltımı
- İnsan dışkısının yayılması önlenmeli (Kanalizasyon tertibatları, arıtma, piknik alanı tuvaletleri)
- Hijyenik kurallara uyma

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia solium

- Son konak: İnsan / İnce bağırsak
- Ara konak: Domuz – **Cysticercus cellulosa** / kas
*İnsan, Köpek
- Yayılış: Domuz eti tüketen geri kalmış veya gelişmekte olan ülkeler.
- Morfoloji:

- Olgun

Skoleks: Rostellum

Çekmenler

Boyun

Proglottidler

- Larva

- **Cysticercus cellulosa** 20 x 10 mm / eliptik (daha büyük, süt beyazı renkte)

	Taenia saginata	Taenia solium
Skoleks	Daha büyük	Daha küçük
	Rostellum yok	Rostellum var*
Boyun	Skoleks çapının yarısından fazla	Skoleks çapının yarısı kadar
Strobila ve halka özelliği	Daha uzun	Daha kısa
	Halka sayısı 1200 – 2000	700 – 1000 (Daha az)
	Genital atrium düzensiz	Düzenli
	Uterus yan dal sayısı fazla (15 – 30)	Az (7 – 12)
	Gebe halka yumurta sayısı 250.000	40.000
	Halkalar tek tek çıkar	Kısa zincir parçaları
	Dışkılama olmaksızın çıkar	Dışkı ile çıkar
	Çıkan halkalar hareketli (Aktif)	Hareketsiz

▲ = Enfektif dönem

Kaslarda cysticercus'lar

▲ gelişir.

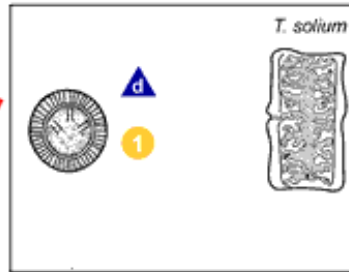
Onkosfer bağırsak duvarından penetre olur ve kan dolaşımına karışır.

3

2

Domuzlar yumurtalarıyla yada gebe halkalarla kontamine otları yiyerek enfekte olurlar.

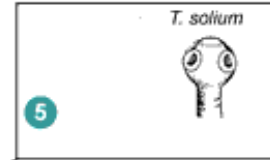

Dışkıdaki gebe halkalar yada yumurtalar etrafa saçılırlar.

4

İnsanlar çiğ yada az pişmiş etleri yiyerek enfekte olurlar.

5

Skoleks bağırsağa tutunur.

6

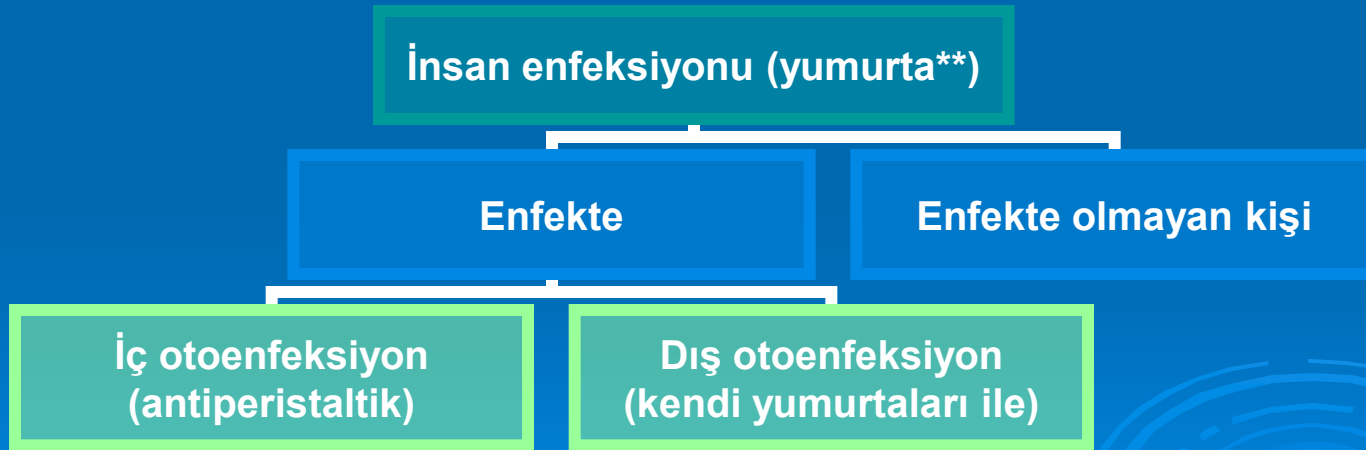
İnce bağırsakta olgun şeritler gelişir.

Şekil. CDC modifikasyonu

<https://www.cdc.gov/parasites/taeniasis/biology.html>

Epidemiyoloji:

- *Domuz eti (çiğ, az pişmiş) insan enfeksiyonunda önemli
- *Cysticercus cellulosae* birkaç yıl canlı kalır
- *T.solium* uzun ömürlü (25 yıl canlı)
- *T.solium* yumurtaları dayanıklı
- İNSAN'DA, köpekte *Cys.cellulosae*** gelişir.
(Hem kesin – hem ara konak. *Cys.rasemosus****)

Patogenez ve Klinik belirti:

- İnsan:
  - Olgun - Sindirim sistemi belirtileri
  - Larva - Deri altı, göz, beyin, kas, kalp, kc, ak ★★
İnfiltrasyon, yangı, dev hüç., fibröz kapsül
- Domuz:
  - Belirtisiz
  - (Dil paralizi, konvulsiyon, burun bölgesi duyarlılığı)

Teşhis:

İnsan

- Olgun: Dışkıda halka / yumurta
- Larva: Serolojik / allerjik

Domuz

- Kesim öncesi pratik değil (Dilaltı)
- Et muayenesi

Sağaltım:

- İnsan
  - Olgun: Şerit düşürücü + sürgüt
  - Larva: Cerrahi, Praziquantel, mebendazole
- Domuz ?

Korunma ve Kontrol:

- Enfekte kişilerin sağaltımı
- Dışkının domuzlardan uzak tutulması
- Mezbahada domuz eti kontrolü
- Domuz etinin iyi pişmiş tüketilmesi